

RENnytt

Nr. 4 – 2019

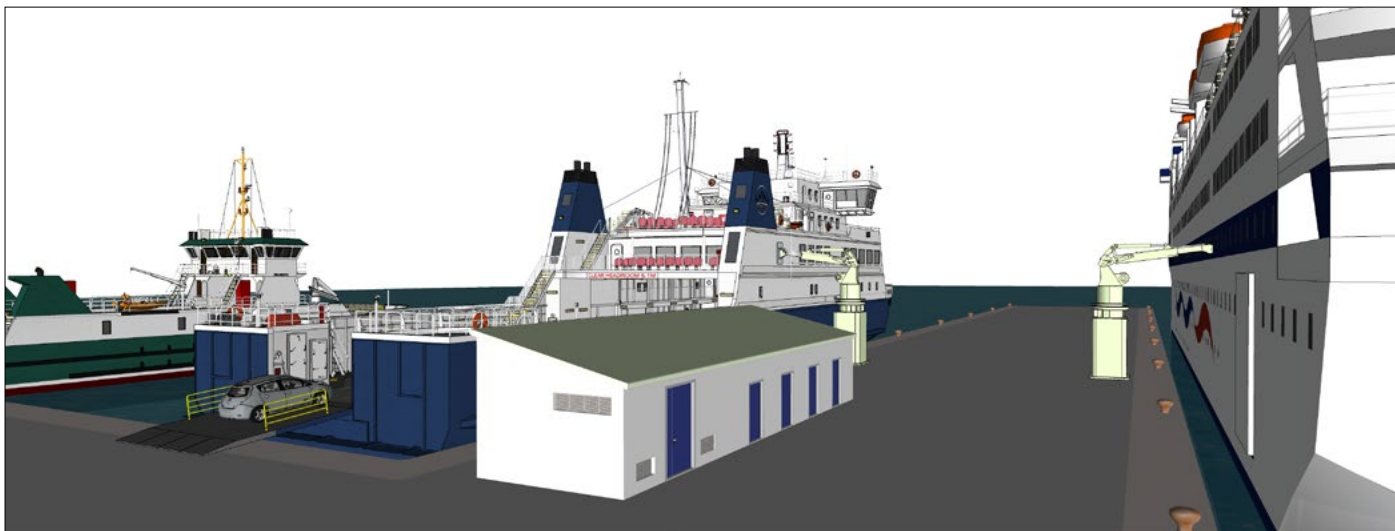
 REN

Foto: Lyse

I DETTE NUMMERET KAN DU LESE OM:

TEKNISK KONFERANSE / STATUS KONTROLLER / TEMADAGER ELEKTRIFISERING /
ELSIKKERHET 91 / **ENGASJERT FORUM** / PRYSMIAN GROUP LEVERTE / **FULLT HUS PÅ**
KURS / NYTT KURS / **HVA ER ELEKTRIFISERING?** / PUBLIKASJONER OG HØRINGER /
INSTALLATØRPRØVEN / TEMADAGER STASJONSANLEGG / **REN JUSSNYTT**

HVA ER ELEKTRIFISERING?

Ordet «elektrifisering» har blitt et dagligdags ord i bransjen, og betyr enkelt sagt at energiforsyning blir omdannet fra fossil til elektrisk drift.

Vi kan nevne:

- Elektriske ferger
- Elektriske hurtigbåter
- Landstrøm i form av «hotelldrift» av større sjøgående fartøy
- Elektriske supplybåter
- Elektrisk drevne oppdrettsanlegg for fisk
- Elektriske tog
- Elektriske biler
- Elektrisk tunngtransport
- Elektriske fly

Videre kan begrepet også brukes om nye større anlegg for ulike formål:

- Datasentraler
- Tunnelanlegg for lagring
- Tunnelanlegg for vei og tog

HVORFOR ELEKTRIFISERE?

Hovedmotivasjonen for elektrifisering vil være å redusere totalt forbruk av fossilt brennstoff i håp om å bidra til å redusere påvirkningen dette har på jordkloden.

Et lite tankekors er at det meste av elproduksjonen i verden er basert på fossile energikilder. I EU var nesten 90% av all elkraftproduksjon fra fossile energikilder i 2013. Samtidig fremmer EU en storstilt omlegging til et lavutslippssamfunn med elbiler og miljøvennlig frem til 2050 basert på strøm. Det er forventet en økning i strømforbruket på mellom 35 og 50 %.

For å unngå å øke påvirkningen, bør det derfor settes i drift nye fornybare energikilder tilsvarende økningen. Aller helst bør eksisterende kraftproduksjon erstattes med fornybare energikilder.

HVORDAN ELEKTRIFISERE? DET FÅR DU VITE MER OM PÅ RENS TEMADAGER

Det er flere utfordringer med elektrifisering. Utfordringene som er knyttet til regelverk, forretningsmessige og økonomiske forhold må løses hvis det skal være mulig å gjennomføre de mål EU og Norge har satt seg.

Temadager Elektrifisering vil komme inn på regelverket. De tekniske utfordringene ligger i teknologien for installasjonene samt de påvirkningene slik teknologi påfører nettet. Temadagene vil også belyse hva de tekniske utfordringene kan bestå av.

Sett av tid til å få belyst temaet gjennom foredrag og diskusjoner i Bergen 26. - 27. november.

Kontakt gjerne [Bjørn Inge Oftedal](#) om det skulle være noen spørsmål.

TEMADAGER

ELEKTRIFISERING

26. - 27. november 2019
Thon Hotel Rosenkrantz, Bergen

IKKE GÅ GLIPP AV TEMADAGER ELEKTRIFISERING

Elektrifisering av transportsektoren er et tema som de fleste er opptatt av for tiden.

26.-27. november arrangerer REN to interessante dager hvor mange av problemstillingene blir belyst.

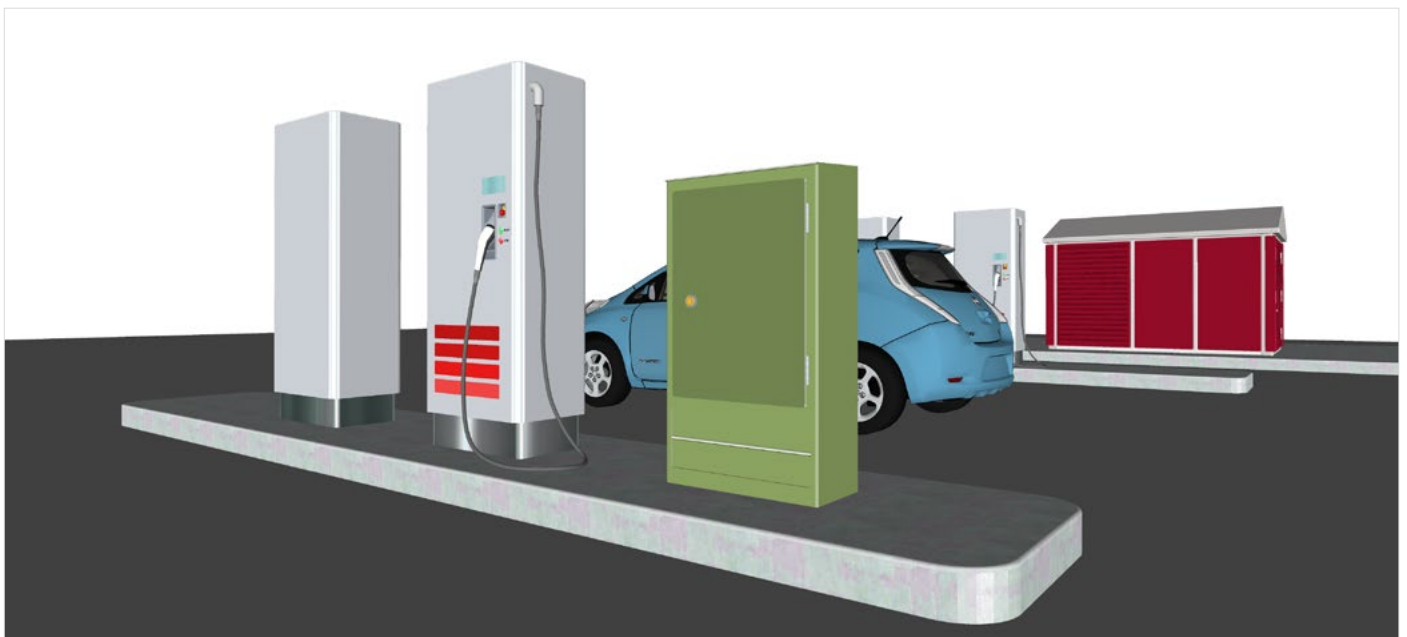
DAG 1

- Hva skjer fremover sett fra Vegdirektoratet og Enova.
- Vi får høre om et større prosjekt i Oslo Havn.
- Fremtidens forsyning til store effekter.
- Hva det innebærer i form av prosjektering av anlegg, ,
 - Forskrift om Leveringskvalitet (FoL).
 - Anleggsbidrag. NVE kommer.
 - Praksis fra nettselskap om busslading, og om fergelading.

DAG 2 - FRA FORESPØRSEL TIL FERDIG ANLEGG

- Prosessen og kontrakt blir gjennomgått.
- Konsekvenser av store last-avslag/-påslag på utstyr.
- Beregning og måling av overharmoniske spenninger. Her kommer PQA som er eksperter på området.
- Utstyr som brukes til ferger og busslading. ABB og Siemens har meldt fra at de kommer.
- Litt om beredskap.
- Praksis fra et nettselskap.

**KLIKK FOR DETALJERT PROGRAM
OG PÅMELDING**

UTSOLGT

REN ønsker velkommen til vårt største årlige arrangement – Teknisk Konferanse!

Konferansen setter fokus på aktuelle, tekniske utfordringer for bransjen. Disse vil bli belyst av myndigheter, REN og andre viktige bransjeaktører. Konferansen fokuserer også på de mest vesentlige REN-prosjekter som pågår eller nylig er fullført.

ÅRETS TEKNISK KONFERANSE VIL OVER TO DAGER GJENNOMGÅ:

Dag 1: Utvalgte sentrale emner

- Inntak
- Anleggsbidrag
- Nettforvaltning
- FoU-prosjekter

Dag 2: "Hva skjer i nettbransjen"

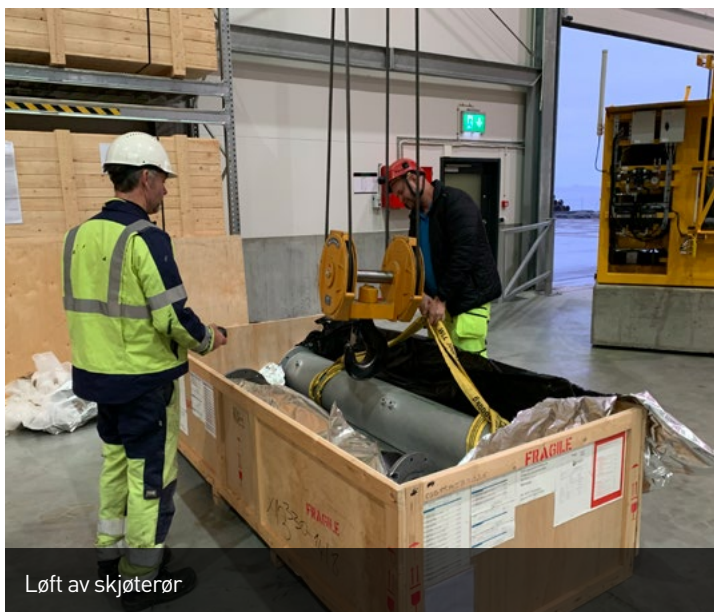
- Normer, forskrifter og myndigheter
- Større nettprosjekter
- Nytt fra REN

LES MER OM
PROGRAMMET
HER

MØT 29 LEVERANDØRER PÅ TEKNISK KONFERANSE

Det har vært stor pågang fra leverandører om å få ha utstilling på arrangementet, og det ble raskt utsolgt for plasser. Disse leverandørene ønsker deg velkommen:

• Berggård Amundsen	• Lillebakk	• ProCab
• Brødrene Berntsen	• Linjeservice	• Roxtec
• Dokflyt	• Maxeta	• Siemens
• EB Elektro	• Melbye	• Spenncon
• Elteco	• Møre Trafo	• Stange Energi
• El-Tjenesten	• Nexans	• Tomatic
• Ensto	• Nortelco	• Tyco Electronics
• Jerol	• OPI	• Wavind
• Lena Metall	• PcP Norge	• Wenaas
• Lika	• PipeLife	

Løft av skjøterør

Kabelen er på vei inn på båten

VELLYKKET KURS I BEREDSKAPS-UTSTYR FRA PRYSMIAN GROUP

I oktober arrangerte REN kurs i bruk av beredskapsutstyr som er levert av Prysmian Group.

Beredskapslageret for sjøkabel på Stord har nå vært i drift i ett år. Så langt er fire beredskapshendelser hos nettselskaper blitt håndtert med bruk av materiell fra lageret.

INNHOOLDRIKE DAGER

Uke 41 ble en hendelsesrik uke på lageret. Vi begynte med utlasting av 2,5 km kabel til Seløys kabelleggingsfartøy (Natilus Maxi), som skulle transportere kabelen til et nettselskap. Dette begynner vi nå å få god erfaring med, og selve utlastingen gikk unna på åtte timer.

Videre ble det under uken arrangert kurs i montasje av beredskapsskjøter fra Prysmian Group.

GOD OPPLÆRING

Prysmian stilte med to instruktører fra Bishopstoke i England for å gi opplæring til de kursdeltakerne. Deltakende selskap var ON Energi, Haugaland Kraft Nett og Helgeland Kraft Nett.

I tillegg stilte Phoenix fra Danmark, som har levert tettningsprodukter til å vannforseile skjøtene med, og Nortelco stilte også for å få demonstrert sitt utstyr samt korrekt bruk av utstyret.

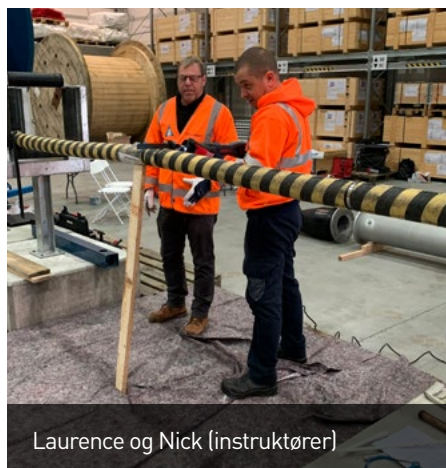
Det var på forhand sendt ut informasjon om kurset til alle selskaper som har investert i beredskapsmateriell. I tillegg ble det publisert på RENs nettsider slik at alle hadde mulighet til å melde seg på.

Gjennom tre kursdager gikk vi gjennom installasjonsmanualen og fikk øve på utførelsen av arbeidet. Vi håper at alle som stilte syntes at kurset var givende og fikk fylt på med faglig kunnskap. Deltakerne har nå bedre forståelse for hva en skjøt ned til 550 meters dybde krever av arbeid.

KURSING MED NEXANS

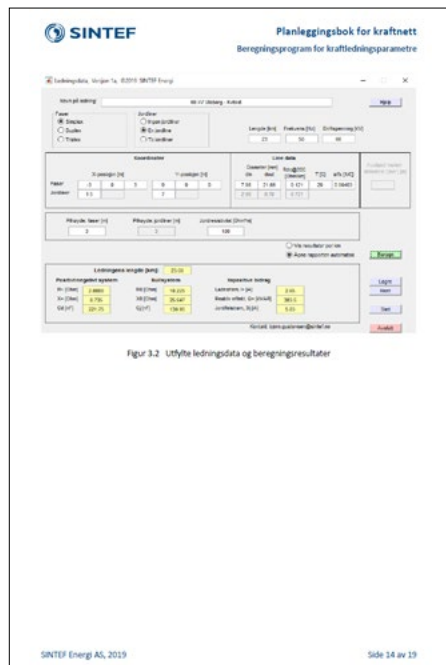
Neste kurs er sammen med Nexans 25. – 29. november i Halden. Kurset gir en grunnleggende innføring i deres leverte beredskaps komponenter til lagret. Det er fortsatt ledige plasser på kurset. Les mer om kurset [her](#).

Ta gjerne kontakt med [Magnus Johansson](#) eller [Bjørn Haukanes](#) om du har spørsmål.

Laurence og Nick (instruktører)

NYTT BEREGNINGSPROGRAM FOR KRAFTLEDNINGSPARAMETRE

Planboken er oppdatert med nytt beregningsprogram for kraftledningsparametre.

«Ledningsdata» er et dataprogram for beregning av elektriske ledningsparametre (R, L, C) for kraftledninger basert på en (vilkårlig) geometri som angis av brukeren. Parametrene bestemmes i både det positive systemet og i nullsystemet. I tillegg bestemmes avledede størrelser som lade strøm, reaktiv effektproduksjon (fra kapasitanser), og bidrag til jordfeilstrom (hvis isolert eller spolejordet driftsform). Resultatene presenteres i et grafisk grensesnitt, sammen med inngangsparametrene. I tillegg genereres en rapportfil. Programmet

støtter også lagring/henting av inngangsdataene til/fra fil.

Beregningene tar hensyn til strømfortrengning ("skin effect") i ledere og i jord, samt virkningen av ledertemperatur. Det er mulig å spesifisere en annen frekvens enn 50 Hz. Beregningene håndterer kun en enkelt trefase kurs (ikke dobbeltkurslinjer). Faselederne kan være simplex, duplex eller triplex. Programmet håndterer ledninger med inntil to jordlinjer. Jordlinene kan være toppliner eller underliggende jord.

Ledningsdata er tilgjengelig gjennom abonnement på Planbok.

[Mer om Planbok finner du her.](#)

Markedslederen 3M Dynatel™

Finn kabler, rørledninger, jordfeil og nedgravde markører

3M Dynatel™ er ensbetydende med solide, nøyaktige og brukervennlige kabelsøkere. Dynatel™ er et komplett system for skadeforebygging, lokalisering, markering og kartlegging. Vi leverer et bredt sortiment med elektroniske markører. Nortelco lagerfører reservedeler og tilleggsutstyr.

Kontakt oss eller din grossist for et godt tilbud!
Søk opp Dynatel på www.nortelco.no

NORTECO

3M

STATUS STIKKPRØVEKONTROLLER

Resultatene fra årets stikkprøvekontroll av målere er begynt å komme inn. I overkant av 2 000 målere i RENs portefølje må til kontroll i år. Så langt er ingen målere underkjent. Det er i hovedsak målere fra før den store AMS-utrulling i årene 2016, 2017 og 2018 som må til kontroll i år.

Neste år er det målere fra AMS-utrulling som må til kontroll. Årsaken ligger i at «Forskrift om krav til elektrisitetsmålere» krever at dersom man grupperer sammen flere årsklasser i samme kontrollgruppe, er det medianen med hensyn til produksjonsår som blir gjeldende for hvilket år gruppen må til kontroll. Den nevnte forskriften fastsetter at

målerne skal til kontroll senest tre år etter produksjonsår, og hovedtyngden av målerne er produsert i 2017. Det betyr at flertallet av nettselskapene må regne med å måtte hente inn målere til kontroll i 2020.

Det er store fordeler å delta i kontrollgrupper sammen med andre selskaper. Men det følger også noen forpliktelser med. Fordelen er særlig stor for de mindre selskapene. Mindre selskap må hente inn mange flere målere til kontroll om en ikke deltar i samgruppering.

Erfaringer fra årets kontrollrunde viser at det kan være behov for en skriftlig undertegnet avtale som selskaper som ønsker å delta i samgruppering med andre selskap. Det har vært utfordringer med hensyn til

dette med å trekke ut reserve-målere som i en del tilfeller havner hos andre selskap i kontrollgruppen. Det har også vært utfordringer med å overholde tidsfrister. REN er derfor, i samarbeid med Referansegruppe Stikkprøveadministrasjon, i gang med å utarbeide forslag til en avtale som regulerer deltagende selskapers rettigheter og plikter.

Justervesenet som administrerer forskriften, opprettet i 2018 et Faglig forum for kontrollordningen. Årets møte ble avholdt den 23. oktober. Inviterte var NVE, Energi Norge, Distriktsenergi og kontrolladministratorene. Sammen med REN, møter også 2-3 representanter fra RENs Referansegruppe Stikkprøveadministrasjon.

Kontakt [Knut Eliassen](#) ved spørsmål.

REFERANSEGRUPPE STIKKPRØVEADMINISTRASJON

Gruppen er opprettet for å ivareta deltagende nettselskapers interesser i forbindelse med den lovpålagte kontroll av el-målere. Gruppen bidrar også til videreutvikling av PMAS, RENs system for stikkprøveadministrasjon.

Medlemmer i referansegruppen:

Knut G. Eliassen (gruppeleder)	REN
André Indrearnen	REN
Audun Sivesindtjet	Glitre Energi Nett AS
Dag Arne Danielsen	Skagerak Nett AS
Gustav Rafteseth	Gudbrandsdal Energi Nett AS
Odd Tangen	Stange Energi Nett AS
Per Bjørkedal	Mørenett AS
Roald Karlsen	Hafslund Nett AS
Rune Flatås	BKK Nett AS
Willy Mo Jacobsen	Helgeland Kraft Nett AS

FORBEREDELSESKURS TIL INSTALLATØRPRØVEN

REN har hatt et kurs de to siste årene som er myntet på de som skal ta installatørprøven, samt de som ønsker et helhetlig teknisk kurs for bransjen. Dette kurset, Tekniske rammer for energiforsyningen, endres til å være et spisset kurs for dem som ønsker å ta installatørprøven.

Ved bestått prøve kan en inneha rollen som faglig ansvarlig i et selskap, og bygge, drifte og vedlikeholde andre bedrifters elektriske anlegg.

Kurset går over tre dager, og kombinerer forelesninger, diskusjon samt oppgaveløsning av siste års eksamensoppgaver. I tillegg blir det arrangert Skype-samlinger i forkant av installatørprøven.

Kontakt [Hans Brandtun](#) ved spørsmål.

I 2020 arrangeres kurset to ganger:

- 11. – 13. februar på Hotel Bristol, Oslo.
- 15. – 17. september på Thon Hotel Rosenkrantz i Bergen

ELSIKKERHET 91

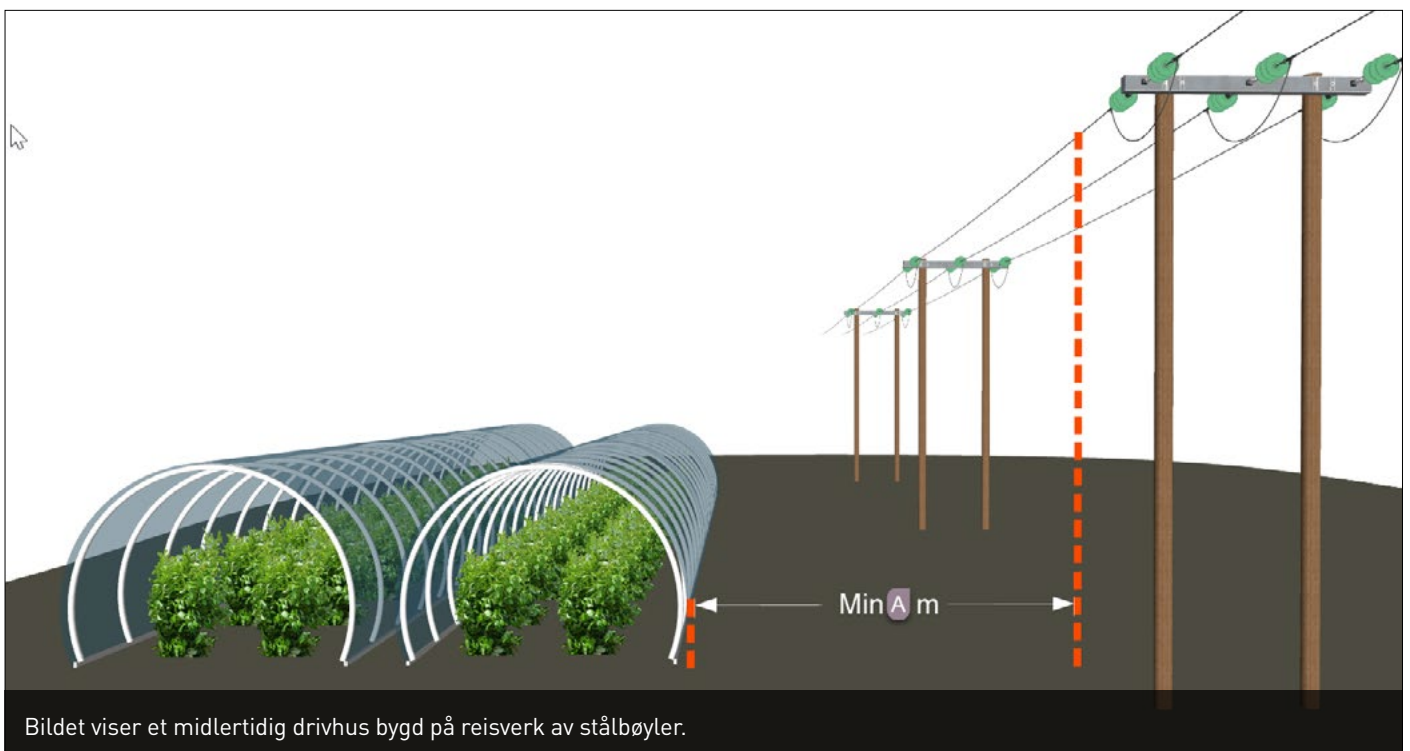
– AVSTANDSKRAV MELLOM ELEKTRISKE FORSYNINGS-ANLEGG OG BYGNINGER, HERUNDER DRIVHUS/VEKSTHUS OG FRUKTTUNNELER

I Elsikkerhet 91 fra DSB blir detpekt på at nettselskap utfordres med stadig med mindre byggverk som bygges uten å ta hensyn til avstandskravene i FEF. Det kan dreie seg om alt fra industribygg, boliger, tilbygg, terrasser/plattinger og garasjer. Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) har også fra 01.07.2015 gjort endringer i byggesaksforskriften slik at det i noen tilfeller er mulig å bygge uten å søke. Dette gjelder bl.a. for mindre tilbygg, garasjer under 50 m² o.l., og medfører et større behov for nær dialog mellom netteiere og kommunen.

Andre typer bygninger som skaper utfordringer for nettselskapene er drivhus/veksthus og frukttuneller. Drivhus/veksthus regnes som bygninger som er et nødvendig ledd i driften eller som er et driftsmiddel i forbindelse med landbruksdrift, og anses som driftsbygning. Driftsbygninger kommer under kategorien viktige bygninger i FEF tabell 4.2, og minsteavstander for kryssing og nærføring vil være gjeldene. Denne tabellen angir avstanden, som er angitt i figur som A, som er avhengig av type ledning og dens strømbelastning, samt ytre påvirkninger som is -og vindlast.

De samme kravene gjelder for midlertidige drivhus som frukttuneller bygd på reisverk av ståløyler som dekkes med plasttrekk i vekstsesongen. Uavhengig av plassering av frukttuneller må man være oppmerksom på den risikoen det er ved etablering, flytting og rivning av slike ved nærhet til luftledninger. Det samme gjelder for løse plastduker som kan komme i kontakt med luftledninger.

Kontakt [Hans Brandtun](#) ved spørsmål.

Bildet viser et midlertidig drivhus bygd på reisverk av ståløyler.

Bi-metall kabelsko fra Melbye

www.melbye.no

Mekanisk bi-metall kabelsko med bolter som knekker når riktig moment er oppnådd. Ideelle for bruk på installasjoner i friluft for å hindre korrosjon. Metallene er friksjons-sveiset sammen og de er produsert iht. IEC 61238-1.

Melbye

Forsyningssikkerhet i førerasetet

Nytt servicesenter i Drammen

ABBs nye servicesenter for transformatorer og høyspenningsprodukter setter en ny standard for beredskapstjenester i Norge. Vi utfører diagnostikk, tilstandskontroll, ingeniørtjenester, reparasjon og rehabilitering. Med miljøvennlige løsninger og arbeidsprosesser, samt spesialutdannede og sertifiserte teknikere, tar vi vare på kritisk infrastruktur på en bærekraftig måte. abb.no

ABB

NYTT KURS: NY I BRANSJEN

Formålet med kurset er å gi deltakerne en helhetlig forståelse av tekniske rammer for forvaltning av det elektriske forsyningsnettet.

Kurset er egnet for teknisk personell som er nye i nettbransjen. Relevant både for deg som er nyutdannet og deg som har arbeidserfaring fra andre bransjer. Både montører, ingeniører og andre som skal arbeide med forsyningsnettet vil ha nytte av kurset.

Praktisk bruk av forskrifter og normer vil være sentralt i kurset.

Kurset vil ta for seg følgende forskrifter:

- FEF – Forskrift om elektriske forsyningsanlegg.
- FEL – Forskrift om elektriske bygningsinstallasjoner.
- FSE – Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og ved drift av elektriske anlegg
- FEK - Forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav for arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr
- Byggherreforskriften

De viktigste normene som:

- NEK 440: Stasjoner over 1 kV
- NEK 400: Lavspenningsinstallasjoner
- NEK 399: Tilknytningspunkt for el- og ekominstallasjoner
- NEK 445: Luftledningsanlegg
- NEK 439: Tavlenormen

Kurset arrangeres:

26. – 27. august 2020 på
Thon Hotel Opera i Oslo

Kontakt [Hans Brandtun](#) ved spørsmål ang dette kurset.

PUBLISERINGER SIDEN FORRIGE RENNYTT

RENblad	Tittel	Dato	Versjon
8042	Distribusjonsnett - innmåling av anlegg	03.10.2019	Nå i versjon 2.1
	Lagt inn link til nytt RENblad 8045		
8045	0,23-132kV - Innmåling av anlegg	03.10.2019	Første versjon
9115	LS nett - dimensjonering av ledning og valg av overstrømsvern	25.10.2019	Nå i versjon 3.3
	Rettet opp terminologi rundt termisk resistivitet		
9118	HS Nett - Dimensjonering av ledning	25.10.2019	Nå i versjon 1.5
	Rettet opp terminologi rundt termisk resistivitet		

AKTIVE HØRINGER PR. OKTOBER 2019

RENNBLAD 1735

- AVLEDERKONTROLL OG SKIFTE AV NULLPUNKTSIKRING

RENbladet er revidert til også å omfatte avlederkontroll. Tidligere omfattet bladet bare skifte av nullpunktsikringen. Det er viktig at avlederelementet kontrolleres når sikring har røket. Da kan også avleder være røket og dermed må skiftes for at nullpunktsvern skal virke iht. intensjonene.

Last ned: [RENblad 1735](#)

Tilbakemelding innen 22. november til [Kai Solum](#)

RENNBLAD 1839 - ETTERFYLLING AV OLJE PÅ TRAFO AUS

RENbladet tar for seg en måte å etterfylle olje på trafo i drift. RENbladet beskriver hvordan sikkerheten kan ivaretas mens fylling pågår.

Last ned: [RENblad 1839](#)

Tilbakemelding innen 22. november til [Kai Solum](#)

RENNBLAD - 1838 SKARPTTESTING AV VERN

RENbladet tar for seg en måte å utføre skarptest av vern. RENbladet beskriver hvordan sikkerheten kan ivaretas ute i anlegget der det tilkobles en bryter med motstand for test av vern.

Last ned: [RENblad 1838](#)

Tilbakemelding innen 22. november til [Kai Solum](#)

RENNBLAD 1837 - SMØRING AV BRYTERE I HS KABELNETT

RENbladet tar for seg en måte å vedlikeholde og smøre brytere i HS kabelnett. RENbladet viser til andre RENblader som også omhandler vedlikehold av brytere.

Last ned: [RENblad 1837](#)

Tilbakemelding innen 22. november til [Kai Solum](#)

AKTIVE HØRINGER PR. OKTOBER 2019

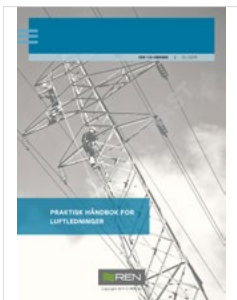
RENLAD 2504

- LUFT 0,23-36 KV - STOLPE - KVALITETSKONTROLL VED KJØP AV TRESTOLPER

RENblad 2504 er et nytt RENblad. REN AS har utarbeidet retningslinjer for kvalitetskontroll ved kjøp av trestolper i samarbeid med Treteknisk, stolpeleverandører og medlemmer i REN for luftlinjer. Retningslinjene tar utgangspunktet i regelverk og dokumenter angitt i kapittel 2, med fokus på NS-EN 14229:2010.

Last ned: [RENblad 2504](#)

Tilbakemelding innen 22. november til [Zvonko Tufekcic](#)

PRAKTISK HÅNDBOK FOR LUFTLEDNINGER

RENbladet tar for seg en måte å etterfylle olje på trafo i drift. RENbladet beskriver hvordan sikkerheten kan ivaretas mens fylling pågår.

Last ned: [Praktisk håndbok](#)

Tilbakemelding innen 29. november til [Zvonko Tufekcic](#)

RENLAD I NY DRAKT

I tiden fremover til dere se at RENbladene som skal på høring er laget i en ny mal. Hver RENbladserie vil få sin egen farge, og sitt eget bilde. Da klarer man å skille de ulike seriene fra hverandre på en annen måte enn tidligere. Vi har også endret på skrifttypen, og på hvordan tabeller og figurer/bilder skal vises.

Vi jobber nå på med omleggingen av eksisterende RENblader til ny mal, og satser på at de aller fleste RENbladene er oppdatert i ny mail innen året er omme. Vi håper dere liker det nye designet.

ELMÅLEDAGENE 2020

Elmåledagene 2020 går av stabelen på Lillestrøm den 26. og 27. mai 2020.

Programkomiteen er allerede i gang med å få programmet på plass. Vi tar gjerne imot ideer til tema. Kom også gjerne med forslag til foredragsholdere, det er selvsagt lov å foreslå seg selv. Foredragsholdere får fri tilgang til konferansen og konferansemiddagen. Arrangøren, Energi Norge og REN, dekker også reise og opphold.

Ta kontakt med [Knut Eliassen](#) om du har god innspill.

Meld deg på i dag!

KURS, TEMADAGER & KONFERANSER i 2019:

Workshop REN Beredskap
Teknisk Konferanse 2019
Kurs Saksbehandling av inntak
Temadager Elektrifisering
Temadager Stasjonsanlegg

29. okt	Gardermoen
30. - 31. okt	Gardermoen
5. - 6. nov	Bergen
26. - 27. nov	Bergen
10. - 11. des	Lillestrøm

FULLT HUS PÅ KURS I ELMÅLING OG STIKKPRØVE- ORDNINGEN

REN har også i år arrangert kurs i både elmåling og stikkprøveordningen. Kursene ble avholdt den 3.-4. september i Bergen.

Elmåling stod på agendaen dag 1, mens dag 2 omhandlet stikkprøveordningen. Denne gangen var det mulig å melde seg på kun én av dagene. Flertallet av deltagerne deltok begge dager.

Deltagerne mottok i etterkant av kursene invitasjon til å evaluere kursene. Et flertall valgte å fylle ut evalueringsskjemaet. Evalueringen viser at deltagerne har hatt godt faglig utbytte av å delta. Det er alltid viktig for oss i REN å få tilbakemeldingen på arrangementene vi arrangerer.

HVA ØNSKER DU?

REN vil også til neste år vurdere å sett opp kurs i både elmåling og utfordringene rundt stikkprøveordningen av elmålerne. For kurs i elmåling kan det være aktuelt å spisse emnene mer mot høyspentmåling. Det kan også være aktuelt å arrangere lokale og/eller regionale kurs.

Før vi tar en avgjørelse med hensyn til dette, trenger vi tilbakemelding fra dere der ute i nettselskapene, om hva dere ønsker, og har behov for. Kom gjerne med innspill og ønsker til [Knut Eliassen](#).

Vårt välkända kabelavskjutningsdon är ett verktyg för personlig säkerhet. Det skall användas för att undvika olyckor då förväxling av kablar kan ske. En mejsel skjuts genom kabeln med hjälp av en krutladdning. Avfyrning sker med en lina på betryggande avstånd

Delmaco utför service och underhåll på kabelavskjutningsdon och vi har tillbehör och reservdelar på lager. Det är viktigt att donet fungerar perfekt. Vi genomför utbildning på kabelavskjutningsdonet ute hos kund. Det är angeläget att alla användare hanterar donet på ett riktigt och säkert sätt.

För mer information kontakta oss gärna:

Telefon: + 46 8 756 96 90

e-post: info@delmaco.se

 Delmaco ab[®]

Box 114, S-183 22 Täby

www.delmaco.se

HOLTE

INDUSTRI

GODE LØSNINGER

for midlertidig el.anlegg / byggestrøm

Sikker og innovativ produsent og leverandør siden 1966

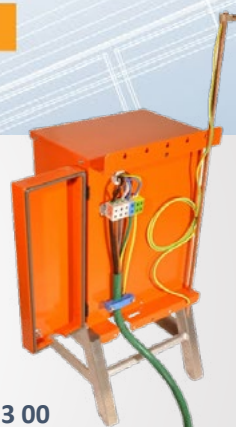
holteindustri.no

Nyhet!

HS 32A og HS 63A leveres nå med mulighet for enklere tilkobling med Alu-kabel:

- Sikrer funksjonell og trygg kabeltilkobling av TFXP ≤ 50mm² direkte i bygge-skapet
- Slipper å ha ekstern skjøt på bakken som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko med tanke på berøringsfare og inntrengning av fukt.
- God koblingsplass og godt kabelskritt gir raskere og enklere tilkobling.
- Kapslingen er laget for praktisk oppbevaring for jordspyd integrert i sentralen

Ta kontakt for tilbud og nærmere informasjon på: info@holteindustri.no, 35 95 93 00

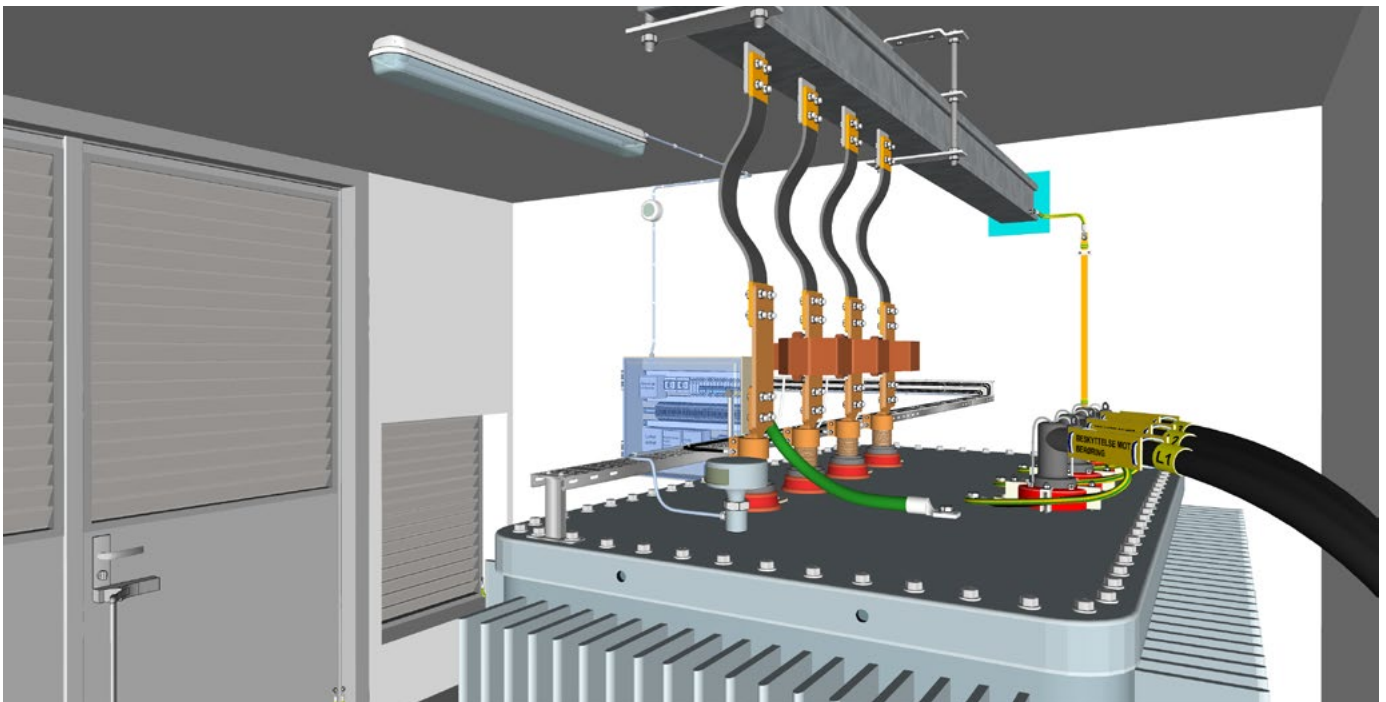
SKAL NØYTRALPUNKT FOR TRANSFORMATOR I NETTSTASJON ALLTID KOBLES TIL JORD?

Nøytralpunkt på transformator skal normalt jordes i nettstasjonen. Det er derimot ikke tilfelle dersom det finnes en parallell strømkilde i samme installasjon. I dette tilfellet skal nøytralpunkt tilkobles jord på et punkt som er felles for begge strømkildene, normalt inne i hovedfordelingen hos kunden. Årsaken er at

det ellers kan oppstå sirkulerende strømmer når både hovedforsyning og reserveforsyning er «i drift».

Dette gjelder kun ved tilfeller der nettstasjonen plasseres innvendig i bygg og forsyner kun denne installasjonen.

Dette presiseres i en oppdatering av RENblad 6010:

13.5 Jording av nøytralpunkt for transformator

Lavspenningsnøytralpunkt for transformator skal tilkobles jordingsskrue på transformatorlokk. Ved etablering av LS -tavle med utgående LS -kurser kan denne sløyfes.

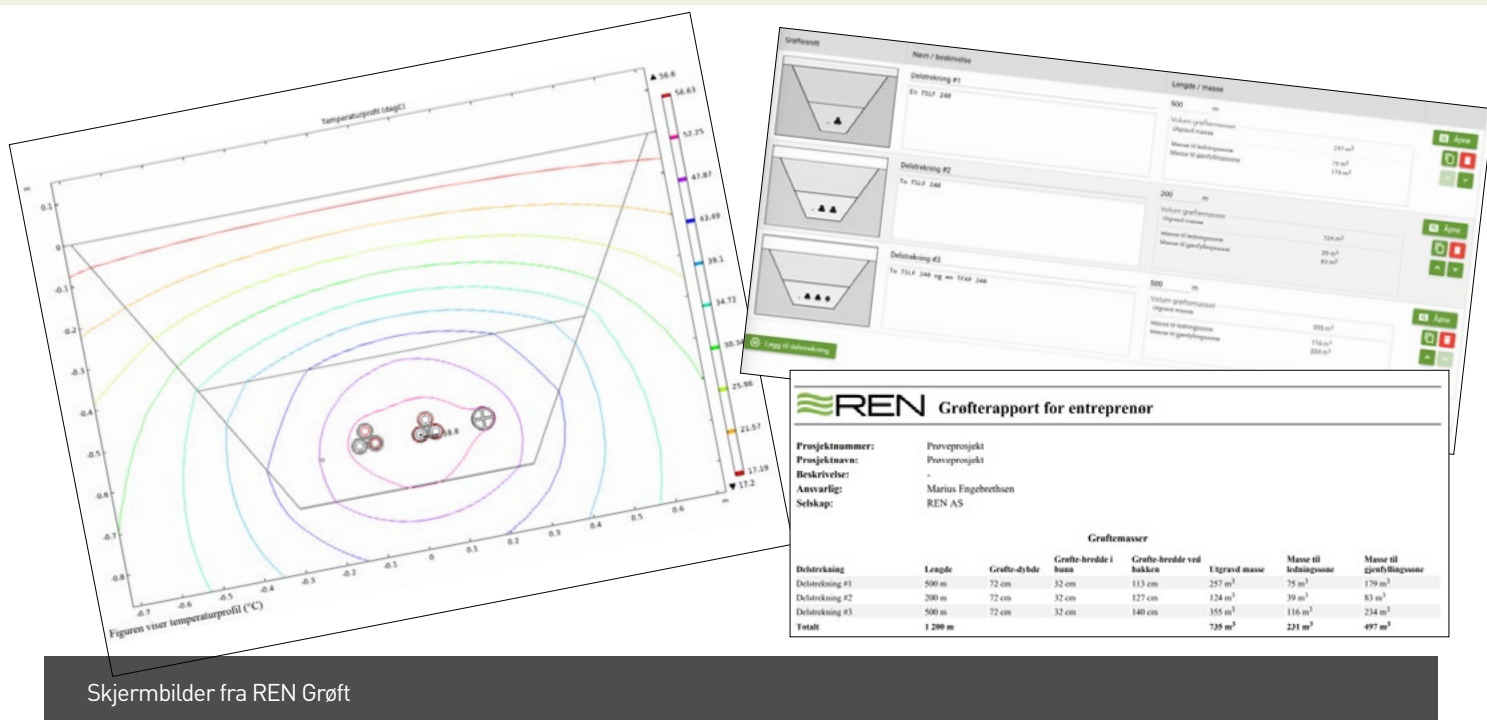
Endres til:

Lavspenningsnøytralpunkt for transformator skal tilkobles jord.

UNNTAK: Der det inne i installasjonen finnes en reservekilde, som for eksempel et aggregat, skal nøytralpunktet IKKE tilkobles jord i nettstasjonen for å unngå sirkulerende jordstrømmer. Det settes samtidig opp et skilt i nettstasjonen:

NB! Parallell drift – nullpunkt er jordnet hos kunde.

ENGASJERT DRIFTSLEDERFORUM

Årets Driftslederforum ble arrangert på Thon Hotel Opera 24. og 25. september. Det var totalt 54 deltakere på konferansen med personer fra nettselskaper, entreprenører, Bane NOR og andre private aktører. DSB og NVE var også godt representert var også godt representert.

Det var stort engasjement rundt flere av årets tema, noe som skapte gode diskusjoner. Flere av disse omhandlet hvordan ulikt regelverk skal tolkes. Dette viser behovet for en slik konferanse for driftsledere og faglig ansvarlige i selskapene. Her kan de møtes å drøfte felles utfordringer, også sammen med DSB, som er ansvarlig for flere av forskriftene.

Blant temaene på årets Driftslederforum var

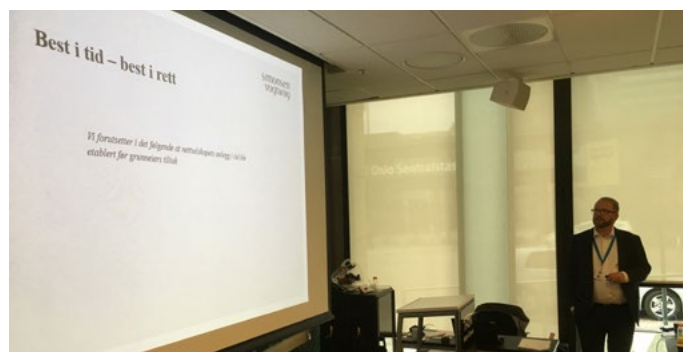
- krav til leder for sikkerhet og ansvarlig for arbeid
- nytt krav om politiattest for alle som skal inn i driftssentraler
- strøm til transportsektoren
- rettighetsprosjektet og ulovlige bygg langs kraftledninger
- det nye verktøyet REN Grøft

På bildet nedenfor til høyre, ser vi Thomas Åtland Ellefsen under sitt foredrag om ulovlige bygg under eller for nært ved elektriske anlegg. Mange bygg blir oppført feil, der det ikke skulle vært gitt byggetillatelse. Her fikk vi høre litt om hvilke muligheter en netteier har når det bygges for nært. Dette er også et tema som engasjerer, da mange

netteiere opplever at det bygges både for nært, men også direkte under høyspenningslinjer. Det som er viktig, er å ta tak i disse sakene umiddelbart etter at et slik bygg er oppdaget. Dersom det går for lang tid fra bygget er oppdaget til det startes med utbedring, kan netteier ende opp med hele kostnaden selv.

I de fleste tilfellene vil det være lettere å flytte luftlinja enn å flytte bygget. I disse sakene kan det være lurt å ta kontakt med en advokat for å vurdere hvilke krav som skal stilles overfor byggherre på det «ulovlig» oppsatte bygget.

Ved spørsmål kan du kontakte [Kai Solum](#).

B. BERNTSEN

Power Transmission • Rail • Communication Towers

Fundamentering for kompositt- og stål-
stolper på fjell.

50 mastepunkter levert til

Haugaland Kraft AS

www.bberntsen.no/se

RÅDGIVENDE INGENIØRER ELEKTROTEKNIKK

Drammen – Hønefoss – Lysaker – Trondheim – Gol – Harstad

www.ect.no

TEMADAGER

STASJONSANLEGG

10. - 11. desember 2019
Thon Hotel Arena, Lillestrøm

SISTE GANG MED TEMADAGER STASJONSANLEGG

For sjette gang blir Temadager Stasjonsanlegg arrangert. Det er RENs siste arrangement i år, og det er også siste gang denne temadagen blir arrangert. Til neste år vil arrangementet hete Temadager Regionalnett.

REN ønsker å samle teknisk personell som arbeider med regionalnett og stasjonsanlegg for å øke kunnskapen om prosjektering, utførelse, drift og vedlikehold av regionalnett og stasjonsanlegg. Her får man også mulighet til å bygge nettverk som er et viktig aspekt. Over disse dagene

skal vi løfte frem nye tanker, myndighetens syn på aktuelle tema, vi går i dybden på systemjordinger og andre teoretiske tema.

Vi gleder oss til å høre NVE/DSB sine foredrag, og som tidligere år, kommer Statnett for å presentere statusen på utredningen om Sørnettet.

Revidering av FIKS har også tatt noen steg videre, og her kommer systemansvarlig til å informere om statusen. FIKS (funksjonskrav i kraftsystemet skal endre navn til NVF (National Veiledere Funksjonskrav). Veilederen sendes ut på høring om ikke lenge,

så da er det viktig å få litt begrunnelse for kravene som stilles.

MULIGHET FOR UTSTILLING

Påmeldte tjeneste- og komponentleverandører får som tidligere mulighet til å ha en liten utstilling. Det er bare 20 konferansebord tilgjengelig så her er det førstemann til mølla som gjelder.

Ta kontakt med [Magnus Johansson](#) for å høre om mulighetene og ledig plass.

Gå ikke glipp av årets siste temadag, [meld deg på her.](#)

Foto:Lyse

SETT AV DATOEN

KURS OG TEMADAGER VINTER/VÅR 2020

Kick-off Byggherreforskriften
Kurs: Forberedelser Installatørprøven, vår
Temadager Anleggsbidrag
Kick-off Byggherreforskriften
Kick-off Byggherreforskriften
Temadager Nettstasjon og kabel
Temadager AUS
Temadager Veilys
Temadager Vedlikehold

5. februar	Gardermoen
11. – 13. februar	Oslo
12. – 13. februar	Oslo
26. februar	Tromsø
4. mars	Værnes
17. – 18. mars	Oslo
22. – 23. april	Bergen
6. – 7. mai	Oslo
12. – 13. mai	Oslo

Med forbehold om endring
av tid og sted.

REN JUSSNYTT

simonsen
vogt wiig

Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig (www.svw.no) og REN har inngått en meget gunstig samarbeidsavtale. Avtalen gir nettselskapene en rekke fordeler, av både faglig og økonomisk art.

SVW er et av landets aller største forretningsjuridiske advokatfirmaer, med et tungt faglig miljø innen energirettlige emner. SVW har siden 2010 bistått REN med standardiseringer og juridiske vurderinger/utredninger, i tillegg til å være representert i ulike utvalg og faggrupper. SVW bistår en lang rekke norske nettselskaper.

KONTAKTPERSONER:

Robin Aker Jakobsen

Tlf. 45 04 36 89

E-post rja@svw.no.

Jakobsen er ledende advokatforbindelse for en rekke norske nettselskaper, og har også bakgrunn fra Olje- og energidepartementet. I tillegg er Jakobsen en aktivt benyttet foredragsholder for bransjeorganisasjoner som REN og Energi Norge.

Jahn Egil Osestad

Tlf. 975 70 174

E-post jao@svw.no

Osestad har i en årrekke arbeidet i SVWs energi-juridiske avdeling, særlig med emnene offentlige anskaffelser og regulatoriske forhold.

DEDIKERT E-POST OG TELEFONNUMMER

På e-post adressen **RENjuss@svw.no** kan RENs medlemmer sende juridiske og praktiske spørsmål, med garantert respons innen 6 timer, 365 dager i året. Denne e-posten er ment å være et "lavterskeltilbud", og intet spørsmål er for lite!

Det er opprettet en egen "Juridisk Hotline", 45504555, som RENs medlemmer skal kunne ringe til ved behov i tillegg til å ta kontakt direkte med advokatene Jakobsen og Osestad.

FASTPRIS PÅ JURIDISKE TJENESTER OG KURSKATALOG

Nettselskapene har rett til 2 timer gratis juridisk rådgivning per sak, uavhengig av sakens kompleksitet og omfang, i tillegg til sterkt rabatterte timesatser.

I tillegg har nettselskapene tilgang til en egen *kurskatalog* med fastpris, samt en *fastpriskatalog* for levering av en rekke juridiske tjenester.

TEMATIKK

I denne utgaven av **REN JUSSNYTT** har vi ganske stor variasjon i temaene som behandles. Det er likevel valgt ut et sett emner som de aller fleste nettselskaper kan kjenne seg godt igjen i, og som vi derfor håper kan være til nytte og faglig glede.

Tema 1: Veivedlikehold og veilag

I denne artikkelen gir vi en kortfattet og overordnet oversikt over veilovens regler om vedlikeholdsansvar og veilag, problemstillinger som nettselskapene ofte må forholde seg til.

Tema 2: Kontrollforskriftens krav til

konkurransesutsetting av konserninterne innkjøp

Vi opplever til stadighet at reglene om konserninterne innkjøp i kontrollforskriften § 2-8 skaper "hodebry" for en del nettselskaper, og vi gir derfor en oversikt de aktuelle reglene.

Tema 3: Nettstasjoner i bygg

– leieforhold eller servitut?

Denne problemstillingen utfordres nettselskapene ganske ofte på – og gjerne av større huseiere som vil ha dette arealet til ordinær utleie. Hva er den beste rettslige tilnærmingen for nettselskapene?

Tema 4: Svært store nettkunder

Store nettkunder er positivt, men kan også by på utfordringer. Vi ser nærmere på enkelte av de kontraktuelle utfordringene som denne særegne og ofte svært kravstore kundegruppen gir.

Tema 5: Fritak for leveringsplikt

Alle har hørt om det, men ingen har sett det: Fritak for leveringsplikt. Er dette i det hele tatt realistisk i dagens "nettverden"? Vi tar utfordringen.

TEMA 1:**VEIVEDLIKEHOLD OG VEILAG**

Nettselskapene innehar ofte omfattende veirettigheter over annen manns grunn knyttet til utbygging og vedlikehold av kraftanleggene. I enkelte tilfeller kan man oppleve at grunneierne gjennom et veilag fremmer krav om dekning av vedlikeholdskostnader for bruken av veien, og nettselskapet må da ha et bevisst forhold til hvilke regler som gjelder. I denne artikkelen gir vi en kortfattet og overordnet oversikt over veilovens regler om vedlikeholdsansvar og veilag.

Vedlikeholdsplikten reguleres av vegloven § 54. Hovedregelen etter bestemmelsen er at hver *"bruker av vegen eller den som har bruksrett"* har en plikt til å holde veien i forsvarlig og brukende stand.

Uttrykket *"bruker av vegen eller den som har bruksrett"* innebærer at man som rettighetshaver strengt tatt har en vedlikeholdsplikt selv om bruken av veien er helt sporadisk. I kommentarene til veiloven (Erik Gauer og Tore Elnes, Gyldendal Rettsdata) beskrives denne plikten slik:

"Brukar eller den som har bruksrett" innebærer at enhver som faktisk bruker vegen omfattes av bestemmelsen - både de med formell vegrett, de som utøver tålt (precario) bruk, og tilfeldige "engangsbrukere" som pålegges å betale bompenger".

Rettighetshavere og brukere av veien utgjør automatisk et veilag etter veiloven § 55. Veilaget avgjør spørsmål som gjelder veifellesskapet og den daglige driften, og det er normalt tilstrekkelig med alminnelig flertall for å fatte beslutninger vedrørende veivedlikeholdet.

Det prinsipielle utgangspunktet er at en bruksenhet/rettighetshaver har én stemme hver i veilaget. Dersom noen i veilaget blir tillagt en større plikt enn andre, vil imidlertid stemmeretten som hovedregel økes tilsvarende. Hovedregelen er med andre ord *lik stemmerett*, men at *veid stemmerett* er aktuelt hvor enkelte brukere bærer en større del av den nødvendige fellesinnsatsen på veien.

Den enkeltes vedlikeholdsplikt fastsettes som et "høvedtal" eller som en brøk av det samlede vedlikeholdet. Hovedregelen er følgelig at kostnadene skal fordeles forholdsmessig mellom brukerne av veien alt etter hvor omfattende den enkeltes bruk er. Ingen er med andre ord forpliktet til å betale mer enn sin del av bruken.

Regelen om vedlikeholdsplikt etter bruk kan gi opphav til en rekke diskusjoner. Hva vil rent faktisk være en riktig fordeling av vedlikeholdskostnadene ut fra den enkeltes bruk?

I tilfeller hvor veien strekker seg innover i landskapet hvor gårdsbruk, boliger mv. ligger på rekke og rad innover veien, vil man ofte benytte prinsippet om "leddvis" vedlikeholdsplikt. Det vil si at den som har kortest vei betaler minst, mens den som har lengst vei betaler mest. I tillegg kan det tenkes at den enkeltes part kan bli justert ut fra arten av bruken ut fra en tenkt "normalbruk". Det vil si at den som utøver en bruk utover denne "normalbruken" kan tenkes å måtte betale et tillegg. Prinsippene om leddvis vedlikeholdsplikt vil ikke passe i alle situasjoner, og i slike tilfeller vil det måtte utøves et skjønn. Rettighetshavere som kun utøver en sporadisk bruk av veien vil som hovedregel kun være forpliktet til å dekke en marginal del av vedlikeholdskostnadene.

I mange tilfeller vil ikke veilaget fremme noe krav om vedlikeholdskostnader overfor nettselskapet, slik at problemstillingene om vedlikeholdsplikt ikke kommer på spissen. I de tilfeller slike krav skulle bli fremmet, er det imidlertid enkelte forhold man bør være oppmerksom på:

For det første er det viktig å undersøke stiftelsesgrunnlaget for veiretten. Stiftelsesgrunnlaget vil som regel være en frivillig (og forhåpentligvis tinglyst) avtale eller et ekspropriasjonsvedtak.

Det må i denne forbindelse avklares om stiftelsesgrunnlaget regulerer vedlikeholdsplikten til veien, herunder om det er avtalt at nettselskapet ikke skal bidra til vedlikeholdet – det vil si at nettselskapet har "kjøpt seg fri" fra vedlikeholdsplikten en gang for alle gjennom et engangsvederlag for veiretten.

Dersom det skulle vise seg at stiftelsesgrunnlaget ikke fritar nettselskapet fra vedlikeholdsplikten etter veiloven, er det for det andre viktig å være oppmerksom på at en eventuell vedlikeholdsplikt er begrenset til bruken av veien. I de fleste tilfeller vil bruken av veien være helt sporadisk, og eksempelvis være begrenset til kjøring frem til linjen/anlegget en gang i året for inspeksjon/vedlikehold.

All den tid den enkelte rettighetshavers plikt til vedlikehold fastsettes etter bruken av veien, bør nettselskapets eventuelle bidragsplikt til vedlikeholdet være helt marginal. Veilaget vil gjerne anføre at nettselskapets bruk av større kjøretøy/maskiner medfører en større slitasje på veien enn normalt og at dette gir grunnlag for et økt bidrag. Etter vår vurdering kan det stilles spørsmål ved om det er

grunnlag for et slikt tillegg når bruken er såvidt sporadisk - et slikt tillegg bør uansett være svært begrenset. Ofte vil imidlertid nettselskapet av eget tiltak utbedre eventuelle skader som kjøretøyene/anleggsmaskinene påfører veien, og det er da i ethvert tilfelle ikke grunnlag for et økt vedlikeholdsbidrag.

Det er viktig at man er bevisst de ovennevnte problemstillingene også ved inngåelsen av rettighetsavtalene med grunneier – det vil blant annet si at man forsøker ta høyde for vedlikeholdsplikten mv. så tidlig som mulig, og regulerer/fraskriver seg vedlikeholdsplikten i avtalene. Slike rettighetsavtaler bør tinglyses på grunneiendommen.

TEMA 2: KONTROLLFORSKRIFTENS KRAV TIL KONKURRANSEUTSETTING AV KONSERNINTERNE INNKJØP

Vi opplever til stadighet at reglene om konserninterne innkjøp i kontrollforskriften § 2-8 skaper "hodebry" for en del nettselskaper. I denne artikkelen har vi derfor valgt å gi en oversikt de aktuelle reglene.

Bestemmelsene om konserninterne innkjøp i kontrollforskriften § 2-8 trådte i kraft 1. juli 2016, og var basert på et ønske fra NVE om å motvirke krysssubsidiering mellom nettvirksomhet og konkurranseutsatt virksomhet. Bestemmelsen lyder som følger:

"Enhver anskaffelse fra andre selskaper i samme konsern, hvor kostnadene ved anskaffelsen belastes nettvirksomheten, skal så langt som mulig være basert på konkurranse. Utvelgelse av kvalifiserte anbydere og tildeling av slike kontrakter skal skje på grunnlag av objektive og ikke-diskriminerende kriterier.

Syvende ledd omfatter ikke anskaffelser av administrative tjenester og eiendomstjenester. Syvende ledd omfatter ikke kontrakter med en anslått verdi under 100 000 kroner ekskl. mva."

Den klare hovedregelen er med andre ord at konserninterne innkjøp til nettvirksomheten skal konkurranseutsettes. Dette innebærer at nettselskapet må forholde seg til to regelsett ved innkjøp; 1) anskaffelsesloven/forsyningsforskriften og 2) kontrollforskriften § 2-8.

I mange tilfeller vil innkjøpet være omfattet av anskaffelsesregelverket. Forsyningsforskriften § 3-5 har imidlertid et unntak ved konserninterne innkjøp når mer enn 80 % av leverandørens omsetning skriver seg fra tjenester til nettselskapet eller

andre selskap i gruppen/konsernet. Det vil si at nettselskapene tidligere i stor grad kunne kjøpe konserninterne tjenester uten å forholde seg til anskaffelsesregelverket. Reglene i kontrollforskriften § 2-8 innebærer i praksis at nettselskapet nå som hovedregel må konkurranseutsette konserninterne innkjøp, selv om innkjøpet faller inn under unntaket fra anskaffelsesregelverket i henhold til forsyningsforskriften § 3-5.

Det sentrale spørsmålet som oppstår i denne forbindelse er hvilke krav kontrollforskriften § 2-8 stiller til konkurranseutsetting. I hvilke tilfeller må nettselskapet gjennomføre en konkurranse ved anskaffelser etter kontrollforskriften § 2-8?

Før vi går nærmere inn på dette spørsmålet er det verdt å nevne at Energi Norge har utarbeidet en veileder for konserninterne innkjøp. Veilederen er utarbeidet før den "nye" forsyningsforskriften trådte i kraft 1. januar 2017, noe som innebærer at blant annet lov- og forskriftshenvisninger mv. i veilederen kan være noe misvisende. I det store og det hele inneholder imidlertid veilederen mye nyttig og god informasjon.

Selv om kontrollforskriften § 2-8 som hovedregel innebærer at konserninterne innkjøp skal konkurranseutsettes, er det oppstilt en del unntak/begrensninger som i forholdsvis stor grad begrenser den praktiske rekkevidden av kravet. Vi vil i det følgende gjennomgå og gi en oversikt over disse unntakene/begrensningene.

Anskaffelser under kr 100 000,- ekskl. mva.

Det første unntaket som det er grunn til å nevne er at kravet om konkurranseutsetting ikke gjelder anskaffelser under kr 100 000,- ekskl. mva. Dette følger uttrykkelig av ordlyden i kontrollforskriften § 2-8 (8). Det samme unntaket fremgår av forsyningsforskriften § 1-1 og anskaffelsesloven § 2. Det vil si at det i alminnelighet ikke er et krav til å konkurranseutsette innkjøp under kr 100 000,-, hverken etter forsyningsforskriften eller kontrollforskriften. Det er imidlertid viktig at man i disse tilfelle nøye vurderer om man er under terskelen på kr 100 000,-, og at man er oppmerksom på at det ikke er anledning til å dele opp anskaffelsen for å komme under denne terskelverdien.

Anskaffelser som ikke belastes nettvirksomheten

Videre følger det av kontrollforskriften § 2-8 (7) at kravet til konkurranseutsetting kun gjelder "hvor kostnadene ved anskaffelsen belastes nettvirksomheten".

Kravet om konkurranseutsetting kommer med andre kun til anvendelse ved anskaffelser til nettvirksomheten, det vil si hvor kostnadene ved anskaffelsen inngår i inntektsrammereguleringen. Unntaket vil først og fremst komme til anvendelse for virksomheter som fremdeles er vertikalt integrert, og hvor kostnadene ved innkjøpet henføres til *andre* deler av virksomheten enn nettvirksomheten. Unntaket vil imidlertid neppe få særlig praktisk betydning når de utvidede reglene om selskapsmessig og funksjonelt skille i energiloven § 4-6 og § 4-7 trer i kraft fra 1. januar 2021.

Anskaffelser hvor konkurranseutsetting ikke er mulig

Kravet om konkurranseutsetting gjelder videre kun *"så langt som mulig"*. NVEs kommenterer dette unntaket kort i forarbeidene til forskriftsbestemmelsen, men beskrivelsene gir begrenset veiledning. Det er imidlertid mye som taler for at det er flere momenter som må vurderes når man skal avgjøre om det er konkurranse er mulig eller ikke. Det vil blant annet være relevant å se på hvor rask leveransen må foreligge og antallet tilbydere som kan levere tjenestene innenfor angitt tid, samt hva slags type tjeneste det er tale om.

Unntaket vil nok primært komme til anvendelse i tilfeller der gjennomføring av konkurransen blir særlig vanskelig og kostnadsdrivende for nettselskapet. Et eksempel hvor unntaket kan tenkes å komme til anvendelse er kritiske beredskapssituasjoner, og i andre tilfeller hvor det i praksis bare er én leverandør som kan levere den aktuelle tjenesten/materiellet. Begrensningen som ligger i at konkurranseutsetting kun skal gjennomføres *"så langt som mulig"* er ifølge NVE ment å være et snevert unntak fra hovedregelen om konkurranse. Det må således forventes at unntaket vil bli praktisert strengt.

Anskaffelse av administrative tjenester og eiendomstjenester

Det siste unntaket som vi skal se på er inntatt i kontrollforskriften § 2-8 (8), hvor det fremgår at kravet om konkurranseutsetting ikke gjelder for innkjøp av *"administrative tjenester og eiendomstjenester"*. Dette er nok det unntaket som er mest relevant i praksis.

Forarbeidene til reglene i kontrollforskriften inneholder noe informasjon om hva som anses som administrative tjenester og eiendomstjenester. Det fremgår blant annet at *"administrative tjenester"* omfatter *"funksjoner som konsernet har opprettet for å understøtte de enkelte selskaperes kjerneoppgaver"*. Dette gjelder i første rekke

funksjoner som i hovedsak er like på tvers av hele konsernets virksomhet og som ikke er av en slik karakter at en deling av disse funksjonene med andre selskap i samme konsern kan svekke nettselskaperens nøytralitet. I forarbeidene trekker NVE blant annet frem personal, arkiv, økonomi og IKT (kontorstøtte) som eksempler på administrative tjenester. Veilederen til Energi Norge presiserer også at konserninterne innkjøp av disse tjenestene kan foretas uten at innkjøpet må konkurranseutsettes i henhold til kontrollforskriften § 2-8.

Forarbeidene inneholder også eksempler på hva NVE *ikke* anser som administrative tjenester – dette omfatter blant annet nettrelaterte tjenester som kraftkommunikasjonstjenester, driftssentral, drift og vedlikehold av kunde- og informasjonssystemer, kundesentertjenester, avregnings-, tariffings og faktureringstjenester og systemer, drift, vedlikehold, planlegging og bygging av nettanlegg, beredskap, mv., eller anskaffelser av slike. NVE har blant annet lagt vekt på at dette er funksjoner som medfører at konkurranseutsatt virksomhet i konsernet kan få annen informasjon fra monopolvirksomheten enn den som andre aktører har tilgang til.

Eiendomstjenester vil på sin side være blant annet anskaffelser eller leie av bygninger eller annen fast eiendom, samt tjenester knyttet til drift av slik eiendom, som vaktmestertjenester, resepsjon, renhold og lignende.

Utover de ovennevnte eksemplene gir NVE liten veiledning knyttet til hva som utgjør *"administrative tjenester og eiendomstjenester"*. Det vil si at det kan oppstå tilfeller hvor det er uklart om innkjøpet faller inn under unntaket. Dette kan for eksempelvis gjelde innkjøp av lagertjenester, markedsføringstjenester og anskaffelsesfunksjoner m.m.

I disse tilfellene må det avgjøres helt konkret om innkjøpet faller inn under unntaket i kontrollforskriften § 2-8 (8). Et sentralt vurderingstema i denne forbindelse vil være om tjenesten er *"nettrelatert"*, eller om det er tale om en fellesfunksjon som er opprettet for å ivareta konsernselskaperens kjerneoppgaver. Dersom anskaffelsen gjelder funksjoner/oppgaver som er like/felles på tvers av selskapene i konsernet, taler dette for anskaffelsen gjelder en administrativ tjeneste som er unntatt fra kravet om konkurranseutsetting.

TEMA 3: NETTSTASJONER I BYGG – LEIEFORHOLD ELLER SERVITUTT?

Denne problemstillingen utfordres nettselskapene ganske ofte på – og gjerne av større huseiere som vil ha dette arealet til ordinær utleie. Hva er den beste rettslige tilnærmingen for nettselskapene?

Fra tid til annen møter man på huseiere som er mindre begeistret over å ha eller få en nettstasjon i (nærings)bygget sitt. Typiske problemtilfeller er hvor eiendommen nylig har vært omsatt, og den nye eieren irriterer seg over at nettstasjonen opptar areal som ellers kunne ha vært utleid, eller hvor det skal etableres nettstasjoner i nye/ombygde bygg. Det er mulig å anvende både husleieloven og servituttløven i disse tilfellene, og det er således ikke gitt at det kan utledes et fasitsvar på hva som er "rettslig korrekt". *Fra nettselskapenes ståsted* er det imidlertid tilnærmet åpenbart mest fordelaktig at rettighetsforholdet defineres og reguleres som en servittutt, og at servituttløven kommer til anvendelse.

Det er selvsagt mange ulikheter mellom en servittutt og et husleieforhold. En servittutt skal etter sin art i utgangspunktet være *stetsevarig*, det vil si permanent/uoppsigelig, i tillegg til at det skal betales en *engangserstatning*. Dersom en nettstasjon står i et rom som er regulert av husleieloven, vil den typisk være oppsigelig i tillegg til at det gjerne betales *løpende husleie*.

Når nettselskapene etablerer frittstående nettstasjoner, gjøres dette enten ved at man erverver grunnen til eie, eller at man etablerer en permanent rett, en servittutt, til å ha nettstasjonen stående på den aktuelle eiendommen. Av og til er det imidlertid nødvendig eller hensiktsmessig å etablere denne *inne* i et annet bygg. Den normale prosedyren blant nettselskapene er at retten til nettstasjon i bygg etableres som, og behandles som, en servittutt, og at den tinglyses på eiendommens/byggets grunnboksblad.

Dette utgangspunktet reflekteres i standard tilknytningsvilkår for næringskunder § 3-3, som forutsetningsvis statuerer både en rett til å få rom i bygg avstått til nettstasjon, men også at denne rettigheten skal betraktes som en servittutt. Vi ser dette reflektert også i veiledere og standarder som REN har utviklet, eksempelvis *RENblad 8310 Erstatningsprinsipper punkt 3.5*], og nye *RENblad 206 Grunneieravtale Nettstasjon i bygg*, hvor det forutsettes klart at retten er ment å være en servittutt.

I husleieloven § 1 fremgår det den gjelder *avtaler om bruksrett til husrom mot vederlag*. Ved første øyekast skapes et inntrykk av at husleieloven kan få anvendelse. Imidlertid er det flere forhold som rokker ved dette utgangspunktet. Den enkleste forskjellen å adressere er nok rettighetens varighet. Utgangspunktet for leieavtaler til husrom er som nevnt at disse er av midlertidig karakter, selv om det teoretisk kan tenkes at et husleieforhold er permanent. Dette er en sonndring som fremstår som en klar motsetning til *overdragelse* av husrom. Nettselskapenes rett er ment å være stetsevarig og uoppsigelig, og har derfor klare likhetstrekk ved slike overdragelser.

En tilsvarende vurdering av servituttløvens anvendelsesområde får poenget godt frem: I denne lovens § 1 defineres en servittutt som en *særrett* til fast eiendom, til *einskild* slag bruk. *Einskild* er altså det motsatte av *allmenn* bruksrett hvor rettighetshaveren gis bruksrett til hele eller vesentlige deler av eiendommen. I lovforarbeidene til servituttløven, avgrenses det nettopp mot husleieforhold. Disse trekkes frem som en total/allmenn bruksrett som *ikke* er ment å omfattes av servituttløvens virkeområde.

Av annet lovverk som også kan gi veiledning om problemstillingen, er særlig oreigningsloven av interesse. Denne lovens § 1 kan tas til inntekt for at man kan *ekspropriere* servittutt i bygning. Dette støttes av kommentarutgaven til oreigningsloven (*Keiserud og Bjella, Universitetsforlaget 2015*), som etter grundig gjennomgang av forarbeidene til bestemmelsen, nettopp konkluderer med at det er intet til hinder for *ekspropriasjon* av servittutt i bygning.

Selv om det med andre ord kan anføres at husleieloven kan tas til inntekt for at den gjelder for nettstasjon i bygg, så blir bildet annerledes ved en gjennomgang av annet relevant lovverk, bransjepraksis og teoriens behandling av disse spørsmålene. Konklusjonen blir etter dette, at relevant og (for nettselskapene) "korrekt" lovverk for nettstasjoner i bygg nettopp er servituttløven.

Tilsvarende, dersom man kommer over uklare tilfeller, eksempelvis der det ikke foreligger et stiftelsesgrunnlag, vil følgende momenter være av vekt i vurderingen av hvilket lovverk som kommer til anvendelse:

- Fra en overordnet grunnlag er det bransjepraksis at rettighetsforholdet behandles som servittutt.
- Avtaleforholdet gjelder en mindre/begrenset del av bygget – dette taler for at det foreligger en servittutt.

- Rettighetshaver har kun en faktisk, og ikke en rettslig, disposisjonsrett; også dette indikerer at det foreligger en servitutt og ikke et husleieforhold.
- Rettigheten er ment å være permanent- dette vil alene utelukke husleieloven.
- Er det tidligere ytt vederlag/erstatning, som en engangsbetaling? Hvis svaret er ja, så taler også dette for at det foreligger en servitutt.

TEMA 4:

SVÆRT STORE NETTKUNDER

Store nettkunder er positivt, men kan også by på utfordringer. Vi ser nærmere på enkelte av de kontraktuelle utfordringene som denne særegne og ofte svært kravstore kundegruppen gir.

Mange nettselskaper har til dels svært store uttakskunder som er koblet direkte på regionalnettet. Dette kan eksempelvis være svært kraftintensiv industri, dataparker, ladeanlegg for ferger og lignende. Ofte har disse kundene egne anleggskonsesjoner, evt. "mindre" områdekonsesjoner.

I seg selv er dette kundeforhold som gir en rekke utfordringer både av teknisk, økonomisk og rettslig art. Den rettslige fundamenteringen som denne kundegruppen legges under, i praksis kontraktene mellom nettselskapet og den aktuelle nettkunden, blir langt mer sentral enn ved de mer "standardiserte" og mindre næringskundene.

Av erfaring ser vi at det er særlig to avtaler som må inngås ved nytilknytning; egen anleggsbidragsavtale, samt tilknytnings- og nettleiekontrakt.

Kravet om egen avtale for anleggsbidrag er kommet inn i kontrollforskriften gjennom den nye bestemmelsen i § 16-4:

"Nettselskapet skal inngå skriftlig avtale om anleggsbidrag direkte med kunde."

Betydningen av at denne avtalen utarbeides i relasjon til svært store nettkunder kan ikke understrekes nok. Det er imidlertid like viktig at den er grundig, og regulerer de ulike utfordringene som ofte kan oppstå ved investeringer av den størrelsen vi her snakker om.

Det har vært eksempler på utbygginger/utvidelser hvor kunden har fått betalingsutfordringer underveis eller etter ferdigstillelse. For nettselskaper som normalt sett forskutterer anleggsbidraget så kan dette skape økonomiske utfordringer. Vi anbefaler derfor på det sterkeste at man

vurderer sikringsmekanismer ift. innkreving av anleggsbidraget. Dette kan gjøres kontraktuelt på flere måter: morselskapsgaranti, garanti fra finansieringsinstitusjon og hel eller delvis forskuddsbetaling er noen av mulighetene.

Av samme hensyn er det viktig å vurdere betalingsmekanismer for det tilfellet at kunden av ulike grunner avslutter eller ikke fullfører det aktuelle utbyggingsprosjektet. På den måten unngår nettselskapet diskusjoner rundt betalingsforpliktelser ved uforutsette situasjoner.

Beregning av anleggsbidraget er et særskilt viktig tema som også kan få store negative konsekvensene. De nye reglene i kontrollforskriften setter en øvre grense på 15 % for nettselskapets mulighet til å etterberegne anleggsbidraget. I forskriften trekkes denne grensen opp mot "estimert" anleggsbidrag. I anleggsbidragsavtalen bør man derfor legge inn flere "beregningstrinn" slik at man skyver tidspunktet for når anleggsbidraget rettslig sett anses "estimert" så tett opp til byggestart som mulig.

Det bør tas inn særlige bestemmelser knyttet til KILE, slik at nettselskapene i størst mulig grad unngår slike kostnader og/eller skyver dem over på nettkunden. Det siste vil bare være aktuelt dersom det er den aktuelle utbyggingen som utløser KILE.

Det er videre svært viktig at nettselskapet inntar reguleringer hvor man fraskriver seg det kontraktuelle ansvaret for ferdigstillelse innen visse frister. Vi har sett en rekke eksempler i praksis på krav fra produksjonsbedrifter fordi oppstart ble forskjøvet, og fordi det mulige ansvaret for nettselskapet i så henseende ikke var hensyntatt kontraktuelt.

Det forrige punktet har selvsagt nær sammenheng med de alminnelige bestemmelsene knyttet til erstatning. Bestemmelser som definerer ansvaret til annet enn gjeldende rett må unngås, aller helst strammes opp i nettselskapets favør.

Forholdet til eventuelle grunnerverv må avklares så tidlig som mulig. Nettselskapet bør innregulere at det er nettkunden som har ansvaret for kostnadene knyttet til slike erverv, også dersom det må gjennomføres ekspropriasjon. Nå er det alminnelig antatt og praktisert av de fleste nettselskaper at anleggsbidraget omfatter kostnader til ekspropriasjon, men det er likevel hensiktsmessig å regulere dette uttrykkelig avtalerettslig.

Anleggsbidragsavtalen bør videre inneholde en bestemmelse som pålegger nettkunden å inngå

en særskilt tilknytnings- og nettleiekontrakt. For kunder av den størrelsen vi her snakker om, er de alminnelige bransjestandardiserte standard-vilkårene lite egnet. Disse er utformet med tanke på næringskunder av alle størrelser og har en rekke mangler og lite hensiktsmessige reguleringer overfor de virkelig store kundene.

Tilknytnings- og nettleieavtaler for denne kundegruppen må ses på som en naturlig forlengelse av anleggsbidragsavtalen. I de tilfellene hvor anleggsbidraget utløses av eksempelvis utvidelser, og hvor det således ikke er tale om nytilknytninger, så bør man benytte anledningen til å få hele kundeforholdet over fra de standardiserte bransjevilkårene, til et slikt mer omfattende og velegnet avtaleverk.

Veldig mange av de samme elementene som vi finner i de standardiserte bransjevilkårene vil det selvsagt også være behov for i en spesialtilpasset avtale. Men, og dette er det viktige poenget, reguleringene må i stor grad "kalibreres" opp til den type kundegruppe som vi her snakker om. Dette vil eksempelvis gjelde sikkerhetsstillelse for løpende betalinger, behov for begrepsavklaringer, eventuelle tilleggsavtaler knyttet til drift- og kobling, klare angivelser av grensesnitt/tilknytningspunkt, tilgangskontroll for nettselskapet mm. Det er også helt klart behov for særlige reguleringer knyttet til utkobling ettersom kundene er koblet på høyere nettnivåer. Støy, forstyrrelser og utfall på nettkundens eget nett kan således påføre nettselskapenes store KILE-kostnader. Dette må løses gjennom refusjonsbestemmelser som gjelder uten hensyn til skyld.

I den grad det er mulig bør nettselskapene bruke en forholdsvis standardisert avtalestruktur overfor denne kundegruppen. Det er likevel klart at det i noe grad vil bli behov for individualiserte løsninger av både teknisk og rettslig art. Når det gjelder det sistnevnte forholdet er det viktig at det ikke foretas så vidt store endringer fra kunde til kunde at man kommer over grensene for forskjellsbehandling som angitt eksempelvis i energilovforskriften § 4-4 e). I dette ligger ikke at ulike kunder ikke kan behandles ulikt, poenget er at eventuell forskjellsbehandling må være saklig begrunnet.

Dette var helt kort en gjennomgang av noen utvalgte problemstillinger som denne kundegruppen reiser. Gjennomgangen er på ingen måte ment uttømmende, meningen har vært å sette søkelys på behovet for særskilt behandling av en egen gruppering av nettkundene. I så henseende gjelder de samme betraktningene også overfor større innmatingskunder.

TEMA 5:

FRITAK FOR LEVERINGSPLIKT

Alle har hørt om det, men ingen har sett det: Fritak for leveringsplikt. Er dette i det hele tatt realistisk i dagens "nettverden"? Vi tar utfordringen.

Energiloven § 3-3 *Leveringsplikt* har følgende formulering i første og andre ledd:

"Den som gis områdekonsesjon etter § 3-2 skal levere elektrisk energi til abonnentene innenfor det geografiske området konsesjonen gjelder for.

Departementet kan dispensere fra leveringsplikten når særlige grunner tilsier det."

Kjernen i denne leveringsplikten kan i helt korte trekk utledes som følger:

Områdekonsesjonen gir en korresponderende plikt innenfor det aktuelle nettområdet til å levere elektrisk energi til alle som ønsker. I tillegg fastslår bestemmelsen at nettselskapet har plikt til å la alle som ønsker det *knytte seg til nettet*.

Leveringsplikten er en nødvendig konsekvens av nettselskapenes naturlige monopolstilling. Bestemmelsen forstås likevel ikke slik at nettselskapene har en plikt til å skaffe kraft til kundenes forbruk. Det er kundens ansvar å sørge for dette, og leveringsplikten oppstår først når kontrakt om levering av kraft er inngått.

Bestemmelsens annet ledd sier imidlertid at det kan gis *dispensasjon* fra denne leveringsplikten dersom det foreligger "*særlige grunner*". Ordlyden i loven tillegger denne rettigheten til "departementet" (OED), som gjennom vedtak 23. august 2006 delegerte den videre til NVE.

"Særlige grunner" er en svært rund juridisk formulering som i seg selv gir lite veiledning. I lovens forarbeider, som vi skal komme tilbake til senere i artikkelen, forutsettes det at unntaksbestemmelsen kun skal brukes der "*tilknytningen ikke med rimelighet kan foretas på vanlige betingelser*". Eksempler som gis er fjerntliggende fritidsbebyggelse, seteranlegg o.l., eller at geografiske, tekniske eller økonomiske omstendigheter gjør levering fra et annet kraftverk mer samfunnsøkonomisk rasjonelt.

Bortsett fra dette gir ikke lovens forarbeider veldig konkret veiledning. Gjennom rapport 3/1999 *Fritak for leveringsplikt – Prinsipper og prosedyrer* gir NVE en innføring i hvordan bestemmelsen (den gang) var tenkt praktisert. Til tross for at veilederen i år feiret 20-års jubileum, gir den fremdeles en god innføring og oppsummering av hvordan dispensasjonsregelen (skal) praktiseres.

I de 20 årene veilederen har vært i bruk, har NVE gjennom enkeltvedtak opptrådt "rimelig i takt med seg selv", slik at det er mulig i en viss utstrekning å utlede generelle prinsipper for hvordan reglene om fritak for leveringsplikt praktiseres. Når det er sagt, så er det nok mulig å hevde at veilederen er moden for revisjon på enkelte punkter. En av de viktigste endringene som har funnet sted i denne perioden, er at reglene om anleggsbidrag har vært gjenstand for endringer både på regelnivå og gjennom regulators praktisering. "Grensesnittet" mellom leveringspliktens rekkevidde og anleggsbidrag kunne med fordel ha vært gått opp på nytt i lys av utviklingen de siste 20 årene.

En gjennomgang av praksis fra NVE viser at det er ved fritidsbebyggelse eller "fritidslignende" bebyggelse at det kan være aktuelt å søke om fritak. På grunn av reglene om anleggsbidrag, som nå er blitt obligatorisk gjennom kontrollforskriften kapittel 16, kan denne gruppen ytterligere begrenses til fornyelser av eldre linjer tilknyttet fritidsbebyggelse. Bygg til permanent beboelse og næringsvirksomhet kan bare, som vi skal komme tilbake til, i helt spesielle tilfeller unntas fra leveringsplikten.

Ovennevnte veileder og enkeltvedtak fattet av NVE i perioden frem til dags dato gir grunnlag for å trekke frem følgende forhold som relevante i skjønnsutøvelsen:

Hvorvidt det foreligger "særlige grunner" til å dispensere fra leveringsplikten beror på en *konkret og helhetlig rimelighetsvurdering* hvor flere hensyn må tas i betraktning. I dette ligger en vurdering av det enkelte sakstilfellet opp mot energilovens formålsbestemmelse i § 1-2, der det angis at *overføring av energi skal skje på en samfunnsmessig rasjonell måte med hensyn til allmenne og private interesser*.

Forarbeidene til bestemmelsen (Ot. prp. nr. 43 (1989-90) s. 88) gir som nevnt en viss veiledning om hva som ligger i begrepet "særlig grunner" (understrekingene er innsatt):

"Unntaksbestemmelsen kan kun komme til anvendelse når tilknytningen ikke med rimelighet kan etableres på vanlige betingelser. Dette kan være aktuelt ved tilknytning til fritidsbebyggelse, seteranlegg eller turisthytter. Unntaksbestemmelsen kan videre komme til anvendelse der levering fra annet fordelingsverk er rasjonelt ut fra geografiske, tekniske eller økonomiske hensyn."

Forarbeidene nevner således uttrykkelig fritidsbebyggelse som et konkret eksempel på kunder der fritak for leveringsplikt kan være aktuelt, i motsetning til fastboende og næringsvirksomhet.

På denne bakgrunn har OED i en klagesak fra 2013 (Gåsvørsaken) uttalt at det

"normalt ikke gis leveringsfritak til steder med fast bosetting eller vesentlig næringsvirksomhet".

Dette er i samsvar med føringer fra Stortinget i tidligere stortingsmeldinger.

Det skal i praksis en del til for å få innvilget fritak. NVE beskriver vurderingstemaet slik i ovennevnte rapport fra 1999 (understrekingene er innsatt):

"Hvis kostnadene er urimelig høye, vil det foreligge særlige grunner til å fravike leveringsplikten. Det er ikke mulig å tallfeste et nivå for hvor "ulønnsom" en investering må være før lovens krav om at det må foreligge "særlige grunner" er oppfylt. Det synes åpenbart at graden av ulønnsomhet må være ekstraordinær."

Dette innebærer at det for alle praktiske forhold, som nevnt, svært sjelden vil være aktuelt med fritak til områder med fastboende og næringsvirksomhet av et visst omfang. Under visse omstendigheter vil det imidlertid også i slike saker være mulig å få fritak for den delen av leveringsplikten som gjelder tilknytningsplikten. Dette ble blant annet akseptert av NVE og OED i en oppfølgingssak til den ovennevnte Gåsvørsaken og av Oslo tingrett i den såkalte "Skorpa-dommen". I slike tilfeller vil nettselskapet kunne forsyne kundene ved etablering av rimeligere alternativer, for eksempel frittstående anlegg. Kraftledninger oppfattes normalt som en ulempe, og fjerning av disse vil isolert sett og i spesielle tilfeller kunne bli vurdert som en miljømessig forbedring.

I vurderingen av om vilkårene for fritak er til stede, skal det foretas en konkret rimelighetsvurdering der kostnadene ved å opprettholde leveringsplikten vurderes opp mot de private og allmenne interesser.

Praksis fra NVE og OED viser at kostnadene for nettselskapet, målt i *årlige investeringskostnader per kWh og konsekvensene* for de berørte kunder er helt sentrale elementer i den skjønnsmessige vurderingen. Andre forhold, som miljøvirkninger og kostnader ved alternativ strømforsyning, vil imidlertid også bli vektlagt.

En avsluttende rask og ikke-uttømmende titt på hvordan kostnadssiden i søknader om fritak for leveringsplikt vurderes av NVE er av interesse:

Det foreligger ikke klare retningslinjer i lov eller forarbeider for hvilket/hvilke års forbruk som skal legges til grunn i beregningen av de årlige investeringskostnadene per kWh. I NVEs praksis henvises det til at kostnadene skal fordeles

på "dagens forbruk". Dette kan tilsi at de siste tilgjengelige målingene av forbruket skal legges til grunn.

Praksis tyder imidlertid ikke på at NVE er særlig bevisst på hvilket/hvilke årsforbruk som skal legges til grunn i kostnadsberegningen, snarere at man i stor grad baserer seg på det gjennomsnittlige årsforbruket som nettselskapet oppgir i søknaden. I nylige saker fra NVE ser vi at nettselskapene oppgir forbruket i de fleste tilfeller som gjennomsnittsberegninger over flere år - i enkelte tilfeller de 10 siste årene, i andre tilfeller de 5 eller 3 siste årene. Det foreligger også enkelte søknader/avgjørelser som er basert på gjennomsnittlig forbruk også lenger tilbake i tid enn 10 år.

NVEs avgjørelser de siste årene synes å indikere et "spenn" i kostnadene fra NOK 11,85 per kWh pr. år til NOK 531,1 per kWh pr. år. Det er imidlertid vanskelig å få full oversikt over NVEs praksis, noe heller ikke selv NVE synes å ha. Også dette er en av grunnene til at veilederen med fordel kunne vært revidert og oppdatert.

Vi har vært i kontakt med NVE for å forhøre oss nærmere om NVEs praksis i fritakssakene. NVE opplyser i den forbindelse at Gåsvørsaken der kostnaden var NOK 11,85 per kWh, fremdeles synes å ligge i det "nedre sjiktet" for når det kan være aktuelt med fritak. Dette utsagnet fremstår i harmoni med de foreliggende sakene til dags dato.

NVE har imidlertid ikke et absolutt minstenivå per kWh før det blir aktuelt å innvilge fritak. Det sentrale i vurderingen vil være *differansen mellom kostnaden per kWh og nettleieinntektene per kWh*. I Gåsvørsaken var kostnadene på NOK 11,85 per kWh og nettleieinntekten NOK 1,15 per kWh. Det vil si at kostnadene var over ti ganger høyere per kWh enn inntektene. Dette forholdet ble tillagt stor vekt i NVEs avgjørelse.

I NVEs avgjørelse av 10. oktober 2015 om fritak for leveringsplikt til Grønvika i Vefsn kommune i Nordland fylke var kostnadene NOK 33,4 per kWh og nettleieinntekten NOK 3,9 per kWh. Det vil si at kostnadene var 8,6 ganger høyere per kWh enn inntektene. Også her ble det gitt fritak etter en konkret vurdering.

Gjeldende praksis synes å indikere at dersom de årlige kostnadene per kWh ligger mellom 8-10 ganger over de årlige nettleieinntekter per kWh, så vil man i utgangspunktet være innenfor en differanse der NVE tidligere har akseptert fritak for leveringsplikten etter en helhetsvurdering. Differansen mellom

kostnadene og nettleieinntektene per kWh bør derfor klarlegges i hvert enkelt tilfelle før en eventuell søknad sendes til NVE.

Kostnadene ved etableringen av alternativ energiforsyning vil være et element i vurderingen, og bør avklares før en eventuell søknad innleveres. I de fleste tilfeller hvor fritak godkjennes, pålegges nettselskapet å betale et tilskudd til lokal energiforsyning. Beløpet kan variere, men synes å ligge i størrelsesorden NOK 20 – 50 000,- per nettkunde.

Neste RENnytt kommer i desember.
Om det er saker du vil at vi skal skrive om,
gi oss gjerne et tips på mail
post@ren.no